

Wikipedia - pierwsze kroki instytucji w **GLAM-wiki**

Klara, user: Klarqa

CENTRUM NAUKI
KOPERNIK

WIKIMEDIA
POLSKA

Dlaczego Wikipedia

- największy zbiór wiedzy w historii ludzkości
- wolontariusze z całego świata
- ponad 45 milionów artykułów
- prawie 300 wersji językowych
- wszystkie wersje Wikipedii miesięcznie odwiedza pół miliarda unikalnych użytkowników.
- ponad 16 miliardów wejść miesięcznie = 6 tysięcy wejść / sekunda

**Każdy może
edytować. Ale
trzeba pamiętać o
kilku prostych
regułach**

#1 Wikipedia to encyklopedia

- ▶ zawiera tematy znaczące (encyklopedyczne)
- ▶ Wikipedia to nie słownik, katalog, baza danych
- ▶ wszystkie informacje są dodawane w **oparciu o źródła**
- ▶ to nie miejsce pierwszej publikacji własnych odkryć

#2 Wikipedia to neutralny punkt widzenia

- ▶ rzetelnie opisuje wszystkie istotne aspekty i punkty widzenia zawarte w źródłach
- ▶ Wikipedia nie zajmuje stanowiska, jest neutralna
- ▶ unikaj uprzedzeń i stronniczości
- ▶ w razie kontrowersji podejmij dyskusję

#3 Wikipedia to wolny zbiór wiedzy

- ▶ cała zawartość Wikipedii udostępniona jest na wolnych licencjach (np. CC-BY-SA 4.0)
- ▶ może być dowolnie (i za darmo) rozpowszechniana i modyfikowana
- ▶ edytując, nie kopiuj zdjęć i tekstów, do których nie masz praw autorskich

#4 Wikipedia to traktowanie innych z szacunkiem i uprzejmością

- ▶ działaj w dobrej wierze i zakładaj dobrą wolę innych
- ▶ szanuj również tych, z którymi się nie zgadzasz
- ▶ nie atakuj personalnie
- ▶ zachowaj chłodne nastawienie
- ▶ spory rozwiązuj w spokojnej, merytorycznej dyskusji
- ▶ z otwartością i życzliwością witaj osoby początkujące
- ▶ pamiętaj - wszyscy mamy ten sam cel: lepszą encyklopedię

#5 Wikipedia to brak sztywnych reguł

- ▶ Wikipedii nie da się popsuć
- ▶ Śmiało edytuj!
- ▶ Proś o wsparcie!
- ▶ Sam/-a pomagaj innym!

O czym trzeba pamiętać

- ▶ Wikipedia uwielbia przypisy! Każda informacja musi być poparta odwołaniem do opublikowanego źródła.
- ▶ Bohaterka/bohater hasła musi być encyklopedyczna/-y.
- ▶ Zachowujemy neutralny punkt widzenia
- ▶ Zdjęcia do Wikipedii czerpiemy ze zbioru multimediiów **Wikimedia Commons**

Wikipedię tworzy społeczność wolontariuszy i wolontariuszek

- ▶ Brak hierarchii
- ▶ Różne role (administrator, redaktor itp.)
- ▶ Nie jest demokratyczna (nie decyduje większość, ale siła argumentów)
- ▶ Nie jest anarchistyczna (podlega zasadom)
- ▶ Jest różnorodna (pod względem wieku, wykształcenia, poglądów)
- ▶ Gender gap!

GLAM

- ▶ Galleries
- ▶ Libraries
- ▶ Archives
- ▶ Museums

- ▶ Government
- ▶ Libraries
- ▶ Academia
- ▶ Media

Ter-burg [CC BY-SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)], źródło: Wikimedia Commons

GLAM-wiki w instytucji

- ▶ Cyfrowi zwiedzający to nadal zwiedzający
- ▶ Prawo do dostępu do edukacji, kultury nie jest prawem do dostępu tylko osobistego, „na żywo”
- ▶ Fotografie, video itd. (wielojęzyczne opisy) - olbrzymi ruch w Wikipedii zwiększa traffic instytucji (credits! deeplinks, metadata!)
- ▶ Dodane zasoby będą używane jako ilustracje w innych artykułach, dołączą do większych kategorii/kolekcji
- ▶ Finanse: jeśli eksperci zapewniają, że odpowiedzi na najważniejsze pytania są w Wikipedii, to oszczędza się czas pracowników
- ▶ Społeczność pracuje na rzecz instytucji
- ▶ Statystyki!!!
- ▶ Partnerskie akcje, spotkania, konferencje etc.

```
{{Information}}, {{Artwork}}, {{Book}},  
{{Creator}}, {{Institution}}
```

Artykuły o instytucji (jej zasoby) w Wikipedii: możliwy efekt GLAM-wiki

- ▶ lepsza jakość artykułów→
  - lepsza dystrybucja informacji→
  - większe zaangażowanie →
  - więcej linków→
  - więcej kliknięć→
  - większa świadomość→

wzrost liczby zwiedzających

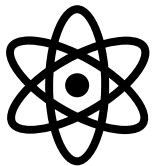
GLAM-wiki, działania. Przykłady i propozycje

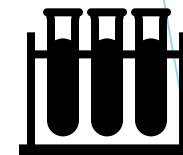
- ▶ UAM; Zachęta; Muzeum Sztuki w Łodzi i in.
- ▶ PME -[Rok obrzędowy z Wikipedią](#), [Ethnography of the Carpathians](#) [vel: Carpathian Ethnography project]
- ▶ [MET -Wiki-fy the Met, and Met-ify the Wiki](#) (USA); [Muzeum Matematyki](#) (Brazylia), NHM i Science Museum (UK), [Smithsonian](#)
- ▶ Wikiexperiments (Macedonia; [fizyka](#) i [chemia](#)), [NeuroMat](#) (Portugalia)
- ▶ [National Heritage Science Forum](#)
- ▶ [1Lib1Ref](#), skan-a-thon, edit-a-thon, wiki-podróżę, Tygodnie Tematyczne

Wybierz, wymyśl, działaj.
Dobrze się z tym czujcie: ty
i twoja instytucja!

Problem krótkotrwałych, jednorazowych akcji
GLAM
vs
gwarancja długotrwałej efektywności - np.
Ambasador akcji; content donation

Idealny model: GLAMS + [wikipedia residence](#) +
honorary consuls + [volunteers](#)

GLAM-checklist, Wikimedia Commons

- ▶ Identify the material you want to share (upload).
  - ▶ How is the material organized? Is it a collection?
  - ▶ Is it available online? If so, it can be migrated by a program from your webpage to the Commons. If it isn't available online, but is in digital format, such as on a CD, you may upload the CD, and a program can migrate the data from the CD to the Commons.
  - ▶ Is the material in a compatible format? The Commons currently accepts images, videos, audio, and PDFs. We don't have a place for 3D models.
- ▶ Is the material of sufficient quality?

GLAM-checklist, Wikimedia Commons

- Is the material properly described?
- Does it have metadata? (This will allow programs to automatically extract relevant information).
- How much material is there? 500 images? 1000 images? 10,000 images? 40,000 images and 10 videos?
- How will the material be organized?
- Can the material be made available under a free license such as [Creative Commons Attribution-ShareAlike](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0) or [Creative Commons Attribution](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0)?
- Is it in the public domain? Licenses which do not permit commercial use cannot be used on the Commons.
- How do you want the metadata to be presented on the file page?

Amudena Rutkowska [CC BY-SA 4.0
(<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>)

Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu [CC BY-SA 3.0 pl
(<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl/deed.en>)]

Dziękuję

By User:Piotrus - Fotografia własna, CC BY-SA 3.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=47032349>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikiprojekt:GLAM/Centrum_Nauki_Kopernik